

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinjalostustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinjalostustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (HE 20/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 9/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

eläinjalostustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 1 §, 2 luvun otsikko, 3—6 §, 3 luvun otsikko, 7, 8, 10 ja 11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §, 15 §:n 2 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti ja 20 § sekä
lisätään lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään puhtasrotuisten jalostuseläinten, risteytettyjen jalostussikojen ja niiden sukusolujen ja alkioiden jalostuksessa, kaupassa ja unioniin tulossa sovellettavista jalostus- ja polveutumisedellytyksistä ja asetuksen (EU) N:o 652/2014, neuvoston direktiivien 89/608/ETY ja 90/425/ETY muuttamisesta sekä tiettyjen eläinjalostusta koskevien säädösten kumoamisesta (”eläinjalostusasetus”) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1012, jäljempänä *eläinjalostusasetus*, täytäntöönpanosta.

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

2 luku

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön hyväksyminen, jalostusohjelma, kantakirja ja jalostusrekisteri

3 §

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön hyväksyminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi hakemuksesta hyväksyä julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen yhteisön eläinjalostusasetuksen 2 artiklassa tarkoitetun eläinlajin rodun kantakirjaa tai risteytettyjen jalostussikojen jalostusrekisteriä pitäväksi yhteisöksi, jos yhteisö täyttää eläinjalostusasetuksen 4 artiklan 3 kohdassa ja liitteessä I tarkoitetut vaatimukset.

Hakemukseen on liitettävä eläinjalostusasetuksen 4 artiklan 3 kohdassa ja liitteessä I tarkoitetut selvitykset.

Hyväksymisen edellytykset täyttävä hakija tulee hyväksyä kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitäväksi yhteisöksi. Jos Elintarviketurvallisuusvirasto aikoo evätä hyväksymistä koskevan hakemuksen eläinjalostusasetuksen 5 artiklassa säädetyillä perusteilla, Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava asiasta kirjallisesti perusteluineen hakijalle, joka voi 60 päivän kuluessa pyytää asian uudelleen käsittelyä Elintarviketurvallisuusvirastolta. Elintarviketurvallisuusviraston on annettava asiassa päätös 60 päivän kuluessa asian uudelleen käsittelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta.

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnassaan tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

4 §

Jalostusohjelma

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävällä yhteisöllä tulee olla vähintään yksi hyväksytty eläinjalostusasetuksen 8 tai 12 artiklassa tarkoitettu ja liitteen I mukainen jalostusohjelma.

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee päätöksen jalostusohjelman hyväksymisestä. Jos jalostusohjelmaa muutetaan merkittävästi, muutoksesta tulee ilmoittaa Elintarviketurvallisuusvirastolle. Jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei muuta ilmoita 90 päivän kuluessa ilmoituksen saatuaan, muutettu jalostusohjelma katsotaan hyväksytyksi.

5 §

Kantakirja ja jalostusrekisteri ja niiden pitäminen

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitäväksi hyväksytyyn yhteisöön tulee pitää eläinjalostusasetuksen 2 artiklan 12 kohdassa tarkoitettua kantakirjaa tai 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettua jalostusrekisteriä.

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

Kantakirjan rakenteen ja sisällön tulee täyttää eläinjalostusasetuksen 15—17 artiklassa säädetty vaatimukset.

6 §

Eläimen merkitseminen kantakirjaan tai jalostusrekisteriin

Puhdasrotuinen jalostuseläin on hakemuksesta merkittävä kantakirjan pääosastoon, jos eläin täyttää eläinjalostusasetuksen 18 tai 19 artiklassa säädetty taikka 20 artiklan 2 kohdassa säädetty vaatimukset. Eläin, joka ei täytä kantakirjan pääosastoon merkitsemisen edellytyksenä olevia vaatimuksia, on hakemuksesta merkittävä kantakirjan lisäosastoon, jos eläin täyttää eläinjalostusasetuksen 20 artiklan 1 kohdassa säädetty vaatimukset.

Risteytetty jalostussika on hakemuksesta merkittävä jalostusrekisteriin, jos eläin täyttää eläinjalostusasetuksen 23 artiklassa säädetty vaatimukset.

Muusta kuin jäsenvaltiosta maahan tuotu jalostuseläin ja muusta kuin jäsenvaltiosta maahan tuoduista sukusoluista ja alkioista tuotetut jälkeläiset on hakemuksesta merkittävä kantakirjan pääosastoon tai jalostusrekisteriin, jos ne täyttävät eläinjalostusasetuksen 36 artiklassa säädetty vaatimukset.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, ei sovelleta eläinjalostusasetuksen 2 artiklan 25 kohdassa tarkoitettuun tuotantojärjestelmältään suljettuun yksityiseen yritykseen.

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee päätöksen eläinjalostusasetuksen 19 artiklan 2 kohdassa, liitteen I 3 osassa ja liitteen II 1 osan III luvussa tarkoitettun luvan myöntämisestä.

3 luku

Jalostuseläimiin ja niiden sukusoluihin ja alkioihin liittyvät asiakirjat sekä niiden tuonti

7 §

Jalostustodistus

Kun kantakirjaan tai jalostusrekisteriin merkityillä jalostuseläimillä taikka niiden sukusoluilla tai alkioilla käydään kauppaa jäsenvaltiossa tai jäsenvaltioiden välillä, mukana on seurattava eläinjalostusasetuksen 30 artiklassa tarkoitettu ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1012 soveltamissäännöistä jalostuseläimiä sekä niiden sukusoluja ja alkioita koskevien jalostustodistusten mallilomakkeiden osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2017/717 tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1012 täydentämisestä hevoseläimille kerran myönnettävään elinikäiseen tunnistusasiakirjaan sisältyvien hevoseläimiin kuuluville puhdasrotuisille jalostuseläimille myönnettävien jalostustodistusten sisällön ja muodon osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/1940 mukainen jalostustodistus. Sama koskee myös tilannetta, jossa jalostuseläin tai jalostuseläimen sukusoluilla tai alkioilla tuotetut jälkeläiset on tarkoitus merkitä toiseen kantakirjaan tai jalostusrekisteriin.

Jalostustodistuksen saa antaa vain kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö. Jos kyse on sukusoluista tai alkioista, jalostustodistuksen saa kuitenkin antaa myös eläinjalostusasetuksen

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimija kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön toimittamien tietojen perusteella. Edellä mainitun toimijan on pyynnöstä annettava jalostustodistus. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä jalostustodistuksista.

8 §

Jalostuseläinten sekä jalostuseläinten sukusolujen ja alkioiden tuonti

Tuotaessa eläinjalostusasetuksen 34 artiklassa tarkoitettua jalostuseläimen pitämään kantakirjaan tai jalostusrekisteriin merkitty jalostuseläin tai jalostuseläinten sukusoluja tai alkioita maahan muusta kuin jäsenvaltiosta, niiden mukana on oltava 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu jalostustodistus, jos kyseiset jalostuseläimet tai kyseisistä sukusoluista tai alkiosta tuotetut jälkeläiset on tarkoitus merkitä Suomessa kantakirjaan tai jalostusrekisteriin.

Jos puhtasrotuisen jalostuseläimen tuonnissa vaaditaan sovellettavaksi tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2658/87 tarkoitettua sopimustullia, Tullille on esitettävä eläinjalostusasetuksen 37 artiklassa tarkoitettujen asiakirjat. Eläimelle tehtävän eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996) tarkoitettua eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä on tällöin tarkastettava myös eläinjalostusasetuksen 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen seikat.

10 §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo eläinten jalostustoimintaa. Elintarviketurvallisuusvirasto toimii eläinjalostusasetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Elintarviketurvallisuusvirasto suorittaa lisäksi kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön hyväksymiseen sekä eläinjalostusasetuksen ja tämän lain säännösten valvontaan liittyviä tehtäviä siten kuin jäljempänä säädetään.

11 §

Tulli

Tulli suorittaa jalostuseläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden maahantuontiin ja maahan tuonnin valvontaan liittyviä tehtäviä siten kuin jäljempänä säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

5 luku

Valvonta ja hallinnolliset pakkokeinot

12 §

Valvonta

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön toimintaa eläinjalostusasetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisessa. Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo lisäksi jalostustoimintaa harjoittavien sekä jalostuseläinten ja jalostuseläinten sukusolujen ja alkioiden maahantuojaa eläinjalostusasetuksen ja tämän lain säännösten noudattamisessa.

Jalostuseläinten sekä jalostuseläinten sukusolujen ja alkioiden maahantuontia valvoo Elintarviketurvallisuusviraston lisäksi Tulli.

---

13 §

Tarkastusoikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus tarkastaa kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön toiminnan valvomiseksi yhteisön toimitiloja ja sähköisiä tiedonhallintajärjestelmiä sekä saada yhteisöltä ja tämän edustajalta tarkastuksen suorittamiseksi tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Asiakirjoilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä aineistoa. Komissiolla ja komission nimeämällä asiantuntijalla on oikeus osallistua Elintarviketurvallisuusviraston suorittamaan tarkastukseen. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön tai tämän edustajan on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä annettava tarpeellinen apu tarkastuksen suorittamisessa.

---

14 §

Kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävään yhteisöön kohdistettavat hallinnolliset pakkokeinot

Jos kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö ei täytä hyväksymisen edellytyksiä tai laiminlyö tai rikkoo toimintaansa koskevia eläinjalostusasetuksessa tai tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia, Elintarviketurvallisuusviraston on annettava yhteisölle kirjallinen korjauskehoitus. Elintarviketurvallisuusviraston on asetettava korjauskehotuksessa kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävälle yhteisölle määräaika, jonka kuluessa havaitut puutteet, laiminlyönnit tai rikkomukset on korjattava, jollei määräajan asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Jos kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö ei korjaa puutetta, laiminlyöntiä tai rikkomusta korjauskehotuksessa asetetussa määräajassa, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä, että jalostuseläinten merkitsemistä kantakirjaan tai jalostusrekisteriin lykätään. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myös määrätä, että kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön on keskey-

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

tettava jalostustodistusten myöntäminen, jos jalostustodistusten sisällön oikeellisuudessa on todettu epäselvyyksiä tai virheellisyyksiä.

Jos kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö korjauskehotuksesta huolimatta toistuvasti, jatkuvasti tai yleisesti jättää noudattamatta 4 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt jalostusohjelman vaatimuksia, Elintarviketurvallisuusviraston on keskeytettävä jalostusohjelman hyväksynnän voimassaolo tai peruutettava jalostusohjelman hyväksyntä kokonaan.

Jos kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö ei toistuvasti, jatkuvasti tai yleisesti täytä eläinjalostusasetuksen 4 artiklan 3 kohdassa säädettyjä vaatimuksia korjauskehotuksesta huolimatta, Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön hyväksyminen kokonaan.

15 §

Käytön kieltäminen

Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitetun kiellon määräämiseksi tarpeelliset tiedot jalostustoimintaa harjoittavalta ja jalostuseläinten sekä niiden sukusolujen ja alkioiden maahantuojalta, jos on syytä epäillä, etteivät jalostuseläimet taikka niiden sukusolut tai alkiot täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

---

15 a §

Muun kuin hyväksytyt jalostusohjelman toteuttamisen kieltäminen

Jos muu kuin kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitämään hyväksytty taho toteuttaa omaan käyttöönsä tarkoitettua jalostusohjelmaa, Elintarviketurvallisuusvirasto voi kieltää kyseisen jalostusohjelman toteuttamisen, kun tällainen jalostustoiminta johtaa liiketoimintaan jalostuseläimillä tai niiden sukusoluilla tai alkioilla taikka jos jalostusohjelman toteuttaminen vaarantaa kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön saman lajin rodun tai linjan hyväksytyt jalostusohjelman toteuttamisen.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

16 §

Rekisteri kantakirjaa ja jalostusrekisteriä pitävistä yhteisöistä

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää rekisteriä kantakirjaa pitävistä yhteisöistä ja jalostusrekisteriä pitävistä yhteisöistä. Rekisteri on osa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettussa laissa (284/2008) tarkoitettua maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmää. Rekisteriin ja asiakirjoihin sovelletaan mainittua lakia, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Rekisteriin merkitään päivä, jona yhteisö on hyväksytty kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitäväksi yhteisöksi, yhteisön yhteystiedot, tiedot siitä, mistä eläinlajista tai rodusta ja linjasta yhteisö on hyväksytty pitämään kantakirjaa tai jalostusrekisteriä, tiedot suoritetuista valvontatoimista

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

ja niiden tuloksista sekä tiedot yhteisön toiminnan lopettamisesta ja hyväksymisen peruuttamisesta.

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävistä yhteisöistä sähköisesti eläinjalostusasetuksen 7 artiklassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1012 soveltamissäännöistä tunnustettuja jalostusjärjestöjä ja jalostustoimijoita koskeviin luetteloihin sisällytettävien tietojen yhteydessä käytettävien mallilomakkeiden osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2017/716 tarkoitetun luettelon.

Poiketen siitä, mitä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 12 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä, tässä pykälässä tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävä yhteisö on ilmoittanut toiminnan lopettamisesta tai hyväksyminen on peruutettu.

17 §

Viranomaisen oikeus tietojensaantiin ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valtion viranomaiselta sellaisia kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävää yhteisöä taikka kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitäväksi yhteisöksi hakevaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa ja muuta tämän lain säännösten noudattamisen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat tässä laissa tarkoitetun asian käsittelemiseksi välttämättömiä.

Tässä laissa säädettyä tehtävää suorittaessa saatuja tietoja kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitävän yhteisön taikka kantakirjaa tai jalostusrekisteriä pitäväksi yhteisöksi hakevan taloudellisesta asemasta ja liike- tai ammattisalaisuudesta saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

---

20 §

Eläinjalostusrikkomus

Joka tahallaan rikkoo 6 §:ssä säädettyä velvollisuutta merkitä eläin kantakirjaan tai jalostusrekisteriin, 7 §:n 2 momentissa säädettyä velvollisuutta antaa jalostustodistus taikka 15 tai 15 a §:ssä tarkoitettua kieltoa, on tuomittava *eläinjalostusrikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehty päätös kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hyväksymisestä jää edelleen voimaan.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin.

Eduskunnan vastaus EV 55/2018 vp

Helsingissä 5.6.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri